NA ZÁKLADĚ VIDEOUKÁZEK V ČESKÉM ZNAKOVÉM JAZYCE VYBERTE SPRÁVNÉ ODPOVĚDI K ÚLOHÁM 1–12.

ÚLOHY 1–4 SE VZTAHUJÍ K VIDEOUKÁZCE Č. 1.

1. Čím je pro mluvčí v modrém oblečení fotografování?
A. nepříjemnou povinností
B. zaměstnáním
C. koníčkem
D. brigádou

2. Jak se jmenuje skupina, s níž vystupuje mluvčí v černém oblečení?
A. Mluvící ruce
B. VolVis50
C. Vol5Vis50
D. VolVis5

3. Jaká je oblíbená pohybová aktivita mluvčí v černém oblečení?
A. běh
B. procházka se psem
C. výlet do přírody
D. nordická chůze

4. Co je koníčkem mluvčí v černém oblečení?
A. zkoumání českého znakového jazyka
B. učení se cizím znakovým jazykům
C. sbírání vtipů v českém znakovém jazyce
D. umělecký projev v českém znakovém jazyce

ÚLOHY 5–8 SE VZTAHUJÍ K VIDEOUKÁZCE Č. 2.

5. Jak se nazývá zubr?
A. americký bizon
B. evropský bizon
C. prérijní bizon
D. lesní bizon

6. Kolik přibližně měří a váží dospělý bizon?
A. 350–380 centimetrů; 210–350 kilogramů
B. 3,5–3,8 metru; 380–900 kilogramů
C. 2,1–3,8 metru; 350–900 kilogramů
D. 3,1–3,8 metru; 210–380 kilogramů

7. Čím se živí bizon?

A. pouze bylinami a trávou
B. pouze trávou, kůrou, listy keřů a stromů
C. rostlinami, houbami, kůrou, listy stromů a keřů
D. trávou, listy a kůrou stromů

8. Jak dlouho je samice bizona březí?

A. 3 měsíce
B. 6 měsíců
C. 8 měsíců
D. 9 měsíců

ÚLOHY 9–12 SE VZTAHUJÍ K VIDEOUKÁZCE Č. 3.

9. Označte pravdivé tvrzení.

A. Neslyšící pacient podstoupil v nemocnici odběr krve.
B. Neslyšící pacient podstoupil u lékaře odběr krve.
C. Neslyšící pacient si v nemocnici vyzvedl výsledek odběru krve.
D. Neslyšící pacient si u lékaře vyzvedl výsledek odběru krve.

10. Proč neslyšící pacient strávil dlouhou dobu v čekárně?

A. Protože si nevšiml příchodu zdravotní sestry.
B. Protože neslyšel zdravotní sestru vyvolávat své jméno.
C. Protože neslyšel vyvolávat z reproduktoru své jméno.
D. Protože před ním bylo na řadě mnoho jiných pacientů.

11. Co by bylo nejlepším řešením podle neslyšícího pacienta?

A. zavedení elektronického číselného pořadníku
B. vyvolávání jmen pacientů zdravotní sestrou
C. zavedení pageru pro neslyšící pacienty
D. zavedení systému objednávání na přesně stanovený termín

12. Koho neslyšící pacient informoval jako prvního o tom, že neslyší?

A. zdravotní sestru
B. sanitáře
C. vrátného
D. pacienta v čekárně

13. Označte řádek, na němž není uveden indoevropský jazyk.

A. holandština – finština – litevština
B. maďarština – litevština – islandština
C. litevština – lotyština – estonština
D. maďarština – estonština – finština

14. Označte řádek, na němž je uvedeno věcně správné tvrzení.

A. Ve fázi žvatlání vyslovují děti jednoduché věty, které jsou ale obvykle zcela negramatické.
B. Kritické období pro osvojení prvního jazyka se odhaduje na cca 2 roky života.
C. Je doloženo, že neslyšící děti žvatlají rukama.
D. Podle generativních psycholingvistů si dítě osvojuje jazyk výhradně učením.

15. Označte řádek, na němž je uvedeno věcně nesprávné tvrzení.

A. Díky analýze řečových chyb můžeme odhadnout, zda se jedná o rodilého mluvčího daného jazyka.
B. Díky analýze řečových chyb můžeme doložit, že se v jazyce projevuje sémantický priming.
C. Díky analýze řečových chyb můžeme získat základní představu, jak funguje produkce řeči.
D. Díky analýze řečových chyb můžeme poznat, zda je daný mluvčí afatik.

16. Označte řádek, na němž je uvedeno věcně nesprávné tvrzení.

A. U maturitní zkoušky se žáci se sluchovým postižení dělí do tří skupin (SPI, SPII, SPIII).
B. Stát poskytuje vysokým školám finance na služby pro studenty se speciálními vzdělávacími potřebami, např. na tlumočení pro neslyšící studenty.
C. V zákoně o pedagogických pracovnících je tlumočník pro neslyšící uveden mezi pedagogickými pracovníky školy.
D. Počet základních škol pro sluchově postižené se v České republice v posledních 25 letech snížil.

17. Označte řádek, na němž je uvedeno věcně nesprávné tvrzení.

A. Podle variační sociolingvistiky je jazyková variace systematická.
B. Někteří badatelé se domnívají, že kreoly vznikají z pidžinů.
C. Mluvíme-li o stylové variaci, předpokládáme, že jedinec používá svůj jazyk odlišně v různých situacích.
D. Jazykový management se nezajímá o řešení jazykových problémů na individuální úrovni.

18. Označte notační zápis, který odpovídá znaku ZÁŘÍ na následujícím obrázku.

A.

B.

C. 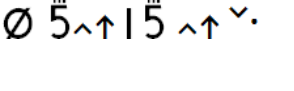

D.

19. Přečtěte si následující seznam výrazů jazyka sindhi, tj. indoevropského jazyka užívaného zejména v Pákistánu a Indii (české ekvivalenty výrazů sindhi jsou psány kurzivou). Označte řádek, na němž je uvedeno věcně správné tvrzení.

[pənu]	*list*	[bbilii]	*kočka*
[puTu]	*syn*	[sabhu]	*vše, všechen*
[paarah]	*noha*	[haruubharuu]	*bezdůvodně*
[poi]	*později*	[bənu]	*les*
[par^{h}anu]	*číst*	[kitaabu]	*kniha*

A. V jazyce sindhi jsou hlásky /p/ a /b/ dva fonémy.
B. V jazyce sindhi jsou hlásky /p/ a /b/ fakultativní varianty jednoho fonému.
C. V jazyce sindhi jsou hlásky /p/ a /b/ obligatorní varianty jednoho fonému.
D. V jazyce sindhi jsou hlásky /p/ a /b/ komplementární varianty jednoho fonému.

20. Jaký je vztah mezi slovy *být* a *bít*?

A. homofonie
B. homografie
C. polysémie
D. homotypie

21. Jak se nazývá morfém -o- ve slově *čern*-o-*zem*?

A. konektém (interfix)
B. postfix
C. pádová koncovka
D. kmenotvorný sufix

22. Co patří k charakteristickým rysům aglutinačních jazyků?

A. množství gramatických slov, splývání slovních druhů, pevný slovosled
B. hromadění afixů ve slově, monofunkčnost afixů, pevný slovosled
C. vázání významových prvků v jednom slově, slovesná povaha věty, volný slovosled
D. hromadění afixů ve slově, synonymie a homonymie afixů, volný slovosled

23. Kdo je autorem publikace *Lexical Borrowing in American Sign Language* (1978)?

A. William C. Stokoe
B. Robbin Battison
C. Edward S. Klima
D. Clayton Valli

24. Přečtěte si následující text a označte řádek, na kterém jsou slovní tvary, které patří do vynechaných míst, v závorkách (***1) a (*****2).**

Výsledkem činnosti **(*****1)** je volné, nikoli pevné spojování slov ve vyšší jednotu. Základním aktem **(*****2)** je predikace.

V. Mathesius (1982 [1929]): Funkční lingvistika. In Jazyk, kultura a slovesnost. Praha: Odeon, s. 35.

A. 1: usouvztažňující; 2: usouvztažňujícím
B. 1: pojmenovávací; 2: pojmenovávacím
C. 1: usouvztažňující; 2: pojmenovávacím
D. 1: pojmenovávací; 2: usouvztažňujícím

25. Jaký typ složeniny je znak českého znakového jazyka TÁTA^MÁMA ‚rodiče'?

A. simultánní složenina koordinační
B. simultánní složenina determinační
C. sekvenční složenina koordinační
D. sekvenční složenina determinační

26. Jak se nazývá přechodný, dynamický, výrazně individuální jazykový kód, který se utváří v mysli jedince při učení se cizímu jazyku a který obsahuje i náležité struktury cizího jazyka?

A. mezijazyk
B. cílový jazyk
C. objektový jazyk
D. intrajazyk

27. Jak se nazývá změna, jejímž výsledkem je v americkém znakovém jazyce necitátová forma znaku NÁKLADNÍ-AUTO 2 uvedeného na následujícím obrázku?

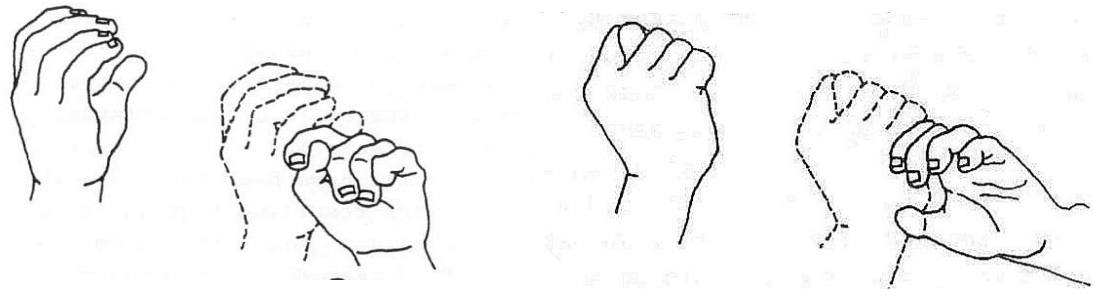

NÁKLADNÍ-AUTO 1 (citátová forma) **NÁKLADNÍ-AUTO 2** (necitátová forma)

A. asimilace
B. epenteze
C. metateze
D. movement-hold

28. Co <u>nepatří</u> mezi objektivní vyšetřovací metody sluchových vad?

A. TEOAE
B. VRA
C. BERA
D. ERA – SSEP

29. Co je příčinou percepční vady sluchu?

A. poškození vnějšího ucha
B. poškození středního ucha
C. poškození vnitřního ucha
D. poškození bubínku

30. Která organizace zastupuje v Evropské unii neslyšících (EUD) Českou republiku?

A. ASNEP ČR
B. ČMJN
C. ČUN
D. SNN ČR

31. Prohlédněte si následující audiogram a určete velikost ztráty sluchu osoby s tímto audiogramem.

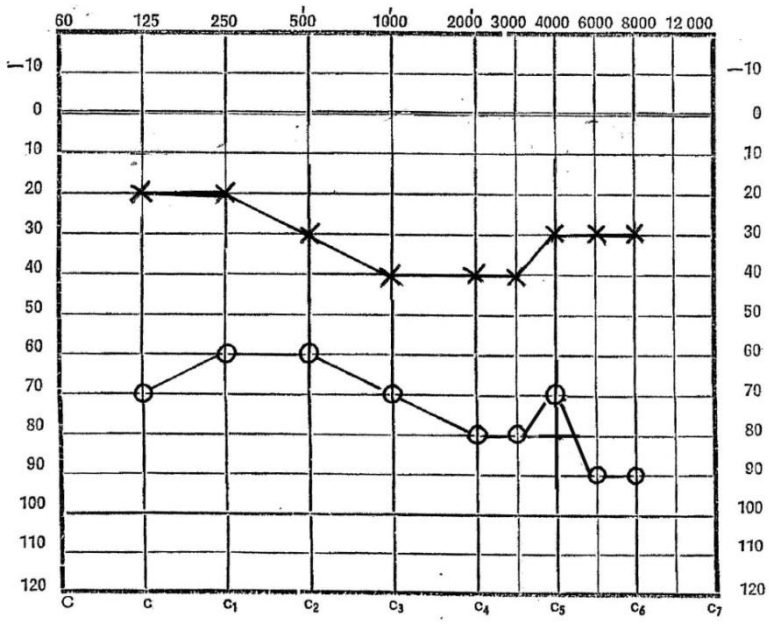

A. lehká nedoslýchavost
B. střední nedoslýchavost
C. středně těžká nedoslýchavost
D. těžká nedoslýchavost

32. Označte řádek, na němž je uvedeno věcně správné tvrzení.

A. Usnesení z Milánského kongresu z roku 1880 bylo formálně zrušeno v roce 2000 v Sydney na konferenci ICED (International Congress on Education of the Deaf).
B. Usnesení z Milánského kongresu z roku 1880 bylo formálně zrušeno v roce 2005 v Maastrichtu na konferenci ICED.
C. Usnesení z Milánského kongresu z roku 1880 bylo formálně zrušeno v roce 2010 ve Vancouveru na konferenci ICED.
D. Usnesení z Milánského kongresu z roku 1880 je platné dodnes.

NA ZÁKLADĚ NÁSLEDUJÍCÍHO TEXTU VYBERTE SPRÁVNÉ ODPOVĚDI K ÚLOHÁM 33–40.

Inflectional and Derivational Morphology of Nouns and Verbs in Auslan

In Auslan, many lexical signs appear to function as nouns, verbs, adverbs, and other parts of speech (i.e., grammatical word class or, alternatively, grammatical sign class). In particular, many signs may be used in context as nouns or verbs without any apparent overt morphological marking of grammatical sign class. Lexical semantics, the context of utterance, the co-text and the immediate syntactic environment (the presence and co-occurrence of pronouns, adverbs, quantifiers, etc.) mean that ambiguity or lack of clarity is rarely a problem.

Other lexical signs belong to only one grammatical sign class. In particular, some signs can be used only as nouns or verbs, not both. Importantly, these signs also do not appear to carry any systematic morphological marking of grammatical sign class membership.

In distinction to these two types of signs, some Auslan lexical signs appear to function as nouns and verbs and to carry a morphological marking when functioning as a member of each grammatical sign class. The nominal and verbal signs appear to form a pair that is derivationally or at least formationally related. In these pairs of signs, nouns frequently display a restrained movement pattern, whereas verbs are often performed with a continuous movement. This observation of Auslan nouns and verbs (Johnston, 1989b) was prompted by, and based on reports of, the derivational and inflectional morphology of nouns and verbs in American Sign Language (ASL) (Supalla & Newport, 1978).

According to Supalla and Newport (1978), the nominal form of the underlying sign in a derivationally related noun-verb pair always displays a repeated movement in a restrained manner. Whereas the verbal form of the underlying sign could display either a single or repeated movement, which may itself be either unidirectional or bidirectional, the manner of movement of verbs is always continuous or hold. Examination of Auslan fieldwork data (notebooks and video recordings) revealed that a similar distinction between some nouns and verbs could be found in Auslan. This was supported by native signer intuitions. Interviews and elicitation sessions with other native signers appeared to confirm the existence of noun-verb pairs in the language. Indeed, many of the pairs identified in Supalla and Newport (1978) were identical in both languages. The ASL researchers qualified their original observations by noting that this derivational morphology for nouns and verbs in ASL was most consistently found with “concrete” entities and actions.

Though the pattern of restrained and repeated movement in nouns was also observed in Auslan, it was unclear if nouns of this type regularly formed a pair with a derivationally related verb having a continuous or hold movement. Moreover, textual data (video recordings) suggested that the marking of nouns and verbs in this way was not consistently made in connected discourse. On the other hand, the distinction did seem to be frequently made by informants during elicitation sessions when they produced isolated citation forms, or when participants produced a pair of signs (juxtaposing the noun with the verb) in response to probes. In the latter case, the informant apparently intended to set up the two forms as a minimal pair to highlight this very difference in form and meaning. In light of these observations, and despite identifying a similar process in Auslan, I have cautioned that “the distinction of nouns from verbs is not made as systematically in Auslan as it appears to be in studies of ASL”(1989b, p. 226).

T. Johnston: Nouns and Verbs in Australian Sign Language: An Open and Shut Case?, JDSF, 2001.

33. Označte řádek, na němž je uvedeno tvrzení, které vyplývá z textu.

A. Všechny znaky auslanu lze roztřídit do čtyř slovních druhů.
B. V auslanu existují nejméně čtyři slovní druhy.
C. Všechny znaky auslanu lze roztřídit do tří slovních druhů.
D. V auslanu existují tři základní slovní druhy.

34. Označte řádek, na němž je uvedeno tvrzení, které vyplývá z textu.

A. U některých znaků auslanu je kvůli volnému postavení zájmen, příslovcí a kvantifikátorů velmi problematické určit, zda se jedná o podstatné jméno, či o sloveso.
B. U většiny znaků auslanu je obtížné určit, zda se jedná o jméno, nebo o sloveso.
C. Většina znaků auslanu jsou slovesa nebo podstatná jména.
D. U některých znaků auslanu není možné pouze na základě formy určit, zda se jedná o sloveso, nebo o podstatné jméno.

35. Označte řádek, na němž je uvedeno tvrzení, které vyplývá z textu.

A. Znaky, které v auslanu mohou být užity pouze ve funkci slovesa, nikdy nevyjadřují osobu změnou svého tvaru.
B. Až na některé výjimky všechny slovesné znaky auslanu obsahují pohyb ze strany na stranu.
C. V párových znacích se předpokládá, že sloveso je odvozeno od podstatného jména.
D. V auslanu existují tři skupiny slovesných znaků.

36. Označte řádek, na němž je uvedeno tvrzení, které vyplývá z textu.

A. Při zkoumání párových znaků auslanu nebyla užita metoda intuitivní reflexe rodilých mluvčích.
B. Na videonahrávkách auslanu vždy docházelo u párových znaků ke ztrátě opakovaného pohybu.
C. Ve všech souborech dat auslanu, získaných při výzkumu různými metodami, se vyskytovaly párové znaky.
D. Při elicitaci párových znaků respondenti často zaměňovali sloveso a podstatné jméno.

37. Označte řádek, na němž je uvedeno tvrzení, které <u>nevyplývá</u> z textu.

A. Některá podstatná jména auslanu jsou tvořena opakovaným pohybem.
B. Všechna slovesa a podstatná jména, která v americkém znakovém jazyce tvoří párové znaky, obsahují opakovaný pohyb.
C. Některá podstatná jména amerického znakového jazyka jsou tvořena opakovaným pohybem.
D. Některá slovesa amerického znakového jazyka jsou tvořena opakovaným pohybem.

38. Doplňte následující větu tak, aby odpovídala výše uvedenému textu.

Párové znaky amerického znakového jazyka...

A. ... obvykle nebývají tvořeny konkrétním podstatným jménem.
B. ... byly z velké části přejaty do auslanu.
C. ... byly získány elicitační a observační metodou.
D. ... jsou z hlediska formy systematičtější a pravidelnější než párové znaky auslanu.

39. Doplňte následující větu tak, aby odpovídala výše uvedenému textu.

Párové znaky tvořené slovesem a podstatným jménem...

A. ... se vyskytují ve všech znakových jazycích.
B. ... jsou minimálně ve dvou znakových jazycích zpravidla odlišeny parametrem pohybu.
C. ... byly poprvé zkoumány koncem 70. let 20. století v souvislosti s americkým znakovým jazykem.
D. ... se vyskytují pouze v americkém a australském znakovém jazyce.

40. Na základě informací, které jste se dozvěděli o párových znacích, označte správnou odpověď na následující otázku.

Jak by se <u>v českém prostředí</u> nazývala lingvistická disciplína zkoumající proces vzniku párových znaků (tj. disciplína odpovídající anglickému pojmenování derivational morphology)?

A. slovotvorba
B. tvarosloví
C. morfosyntax
D. morfonologie